

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و

ارسال رایگان

Medabook.com

مدابوک

یک جله تماس تلفنی رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۲۸۴۲۵۲۱۰

فکرت: اندیشه	برافروخت: روشن کرد	تجلی: آشکار شدن، پیداشدن	غفلت: فراموش کردن
فروغ: روشنایی - نور	جوی: بجوی - جست و جو کن	فیض: بخشش - عطا	مرغزار: چمنزار
بهر: برای	فضل: بخشش	گلشن: گلستان - گلزار	گردون: آسمان
خرد: عقل	تاب: طاقت - توانایی	تعالی: بلندمرتبه	ربیع: بهار
موزون: آهنگین - متناسب	معرفت: شناخت	حک: کندن - تراشیدن	لغزید: سر خورد
مشاجره: بگوئگو - نزاع و دعوای لفظی	غنیمت: چیزی که به دست می آید - فرصت مناسب	قمری: پرنده ای خاکستری رنگ که از کبوتر کوچک تر است.	برکه: آبگیر

معنی ابیات و عبارات مهم

معنی پیش کسی که جان و دلش، آماده‌ی شناخت خداوند است، تمام دنیا مانند کتابی است که درباره‌ی خداوند نوشته شده است.

معرفت آفریدگار

این همه خلق را که شما بینید، بدین چندین بسیاری، این همه را خالق است که آفریدگار ایشان است و نعمت بر ایشان از وی است. **معنی** همه‌ی مردمی که شما با این تعداد زیاد می‌بینید، همه‌ی آن‌ها آفریننده‌ای دارند که پروردگار آن‌ها است و تمام نعمت‌هایی که در اختیار آن‌ها است از طرف آن آفریننده است.

اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنایی افزایش اندر دل و غفلت از این و نااندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل، و نادانی، گمراهی است.

معنی فکر کردن درباره‌ی کارهای خداوند و همه‌ی مخلوقاتش روشنایی دل را بیشتر می‌کند و بی‌خبر بودن و فکر نکردن درباره‌ی آن، سیاهی و تاریکی را در دل بیشتر می‌کند و نادانی و بی‌اطلاعی، همان سرگردانی است.

خیز و غنیمت شمار، جنبش باد ربیع ناله‌ی موزون مرغ، بوی خوش لاله‌زار

معنی بلندشو و از حرکت باد بهاری، آواز آهنگین پرندگان و بوی دل‌انگیز لاله‌زارها بهترین استفاده را بکنید.

برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری ست، معرفت کردگار

معنی در نظر یک انسان آگاه و دانا، هر کدام از برگ‌های درختان، مانند دفتری هستند که درباره‌ی شناخت خداوند نوشته شده است.

دانش‌زبانی

گاهی شاعران برای زیباتر شدن شعر خود، اجزای جمله را جابه‌جا می‌کنند. به این منظور، فعل که در زبان فارسی در آخر جمله قرار دارد، گاهی در میان جمله و یا حتی در ابتدای آن به کار می‌رود. این کار به آهنگین‌تر شدن شعر کمک می‌کند.

مثال باز به گردون رسید ناله‌ی هر مرغ‌زار

انسان، برای این که بتواند با دیگران ارتباط برقرار کرده و مقصود خود را بیان کند، از «جمله» استفاده می‌کند. «جمله» ممکن است یک یا چند کلمه باشد، که به وسیله‌ی آن، پیام خود را به شنونده یا خواننده منتقل می‌کنیم.

انواع جمله

جمله‌ی خبری: جمله‌ای که یک «خبر» را بیان می‌کند و در پایان آن، نقطه «.» می‌آید.

مثال دیشب باران بارید.

جمله‌ی پرسشی: جمله‌ای که در آن سؤالی بیان می‌شود و در پایان آن، علامت سؤال «؟» می‌آید.

مثال چرا به مدرسه نیامدی؟

جمله‌ی امری: جمله‌ای که در آن یک دستور یا خواهش بیان می‌شود و در پایان آن، نقطه «.» می‌آید.

مثال لطفاً به سؤال من جواب بدهید.

جمله‌ی عاطفی: جمله‌ای که بیانگر احساس شگفتی یا عاطفی باشد و در پایان آن علامت تعجب «!» می‌آید.

مثال عجب داستان جالبی!

کارگاه‌نویسندگی

نویسندگان خوب، برای نوشتن یک متن زیبا، نکات زیر را رعایت می‌کنند:

کلمات گفتاری و شکسته به کار نمی‌برند.

مثال به جای «دیروز به نونوایی رفتم و دو تا نون خریدم» می‌نویسند، «دیروز به نانوايي رفتم و دو عدد نان خریدم».

از تکرار کلمه‌ها در متن، خودداری می‌کنند.

مثال به جای «رضا درس نخوانده بود و معلّم از دست رضا ناراحت شد» می‌نویسند، «رضا درس نخوانده بود و معلّم از دست او ناراحت شد».

ساده و خوانا می‌نویسند.

مثال به جای «من درس نخواندن را دوست ندارم» می‌نویسند، «من به درس علاقه دارم».

فارسی ششم. ماجرهای من و درسام

سوالات درس اول

۱- جاهای خالی را کامل کنید.

① با توجه به معنی لغات، حروف جا افتاده را در نقطه چین بنویسید.

الف) مر...زار: سبز هزار

ب) بـ ... ر: برای

ج) مو...ون: آهنگین

د) ف... ل: بخشش

۲- جمله‌های درست و نادرست را مشخص کنید.

۱) کلمه‌های «لغزید» و «سُر خورد» با هم مترادف هستند.

۲) باید در پایان جملات عاطفی، نقطه «.» قرار داد.

۳ در مصراع «ز فیضش خاکِ آدم، گشت گُلشن» فعل وجود ندارد.

۴ نویسنده‌ی نثر «معرفت آفریدگار»، ابوعلی بلعمی است.

۳- به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۱) برای هر کدام از کلمه‌های زیر، یک کلمه‌ی مترادف و یک کلمه‌ی متضاد بنویسید.

کلمه	متضاد	مترادف
هوشیار آزار هرگز		

در عبارت‌های زیر، نهاد و گزاره را مشخص کنید.

گزاره	نهاد	جمله
		(الف) خرد را نیست تاب آن روی (ب) ناگهان شخصی که سیلی خورده بود، لغزید و در برکه‌ی آب افتاد.

۳ کلمه‌هایی را که با واژه‌های داده‌شده ارتباط دارند در جاهای مشخص‌شده بنویسید.

خَرَد: _____ ، _____ ، _____
بركه: _____ ، _____ ، _____

در هر کدام از عبارتهای زیر، غلط املایی وجود دارد. آن را پیدا کنید و شکل صحیح آن را بنویسید.

الف) قفلت از این و نااندیشیدن، تاریکی افزایش دهد.

ب) بر روی صخره‌ای سنگی، این جمله را حک کرد.

ج وقتی کسی ما را آزار می‌دهد، باید روی شن‌های سحرا بنویسیم تا باده‌ها، آن را پاک کنند.

کلمه‌ی «قُمری» را در چهار جمله به کار ببرید و علامت پایانی هر جمله را مشخص کنید.

جمله‌ی عاطفی: جمله‌ی خبری:

جمله‌ی پرسشی:

۶) عبارت‌های زیر را به صورت ساده و روان بنویسید.

(الف) به نام آن که جان را فکرت آموخت چراغ دل، به نور جان برافروخت

ب) باز به گردون رسید، ناله‌ی هر مرغ زار

در بیت «خیز و غنیمت شمار، جنبش باد ربیع / ناله‌ی موزون مرغ، بوی خوش لاله‌زار» شاعر بر غنیمت‌شمردن چه چیزهایی تأکید دارد؟

۴- گزینه‌ی درست را مشخص کنید.

❶ در پایان جمله‌ی «خداوند، همه‌ی زیبایی‌ها را خلق کرد» چه علامتی باید قرار بدهیم؟

الف) نقطه «.»

ب) علامت سؤال «؟»

ج) علامت تعجب «!»

د فرقی ندارد

۲ کدام یک از کلمه‌های زیر جمع است؟

- الف ملائک ب آشیان ج مرغزار د هوشیار

۳ معنی کدام یک از کلمه‌های داده شده صحیح نیست؟

- الف وی: او ب برکه: آبگیر ج تجلی: ناپدید شدن د گردون: آسمان

۴ کدام یک از گزینه‌های زیر، جمله‌ی عاطفی است؟

- الف مادر! دوست دارم. ب عجب پهلوان قدرتمندی! ج پرنده آواز زیبایی سر داد. د گزینه‌های «الف» و «ب»

۵ در بیت «هر گل و برگ که هست، یاد خدا می کند / بلبل و قمری چه خواند؟ یاد خداوندگار» چند جمله وجود دارد؟

- الف سه جمله ب یک جمله ج چهار جمله د دو جمله

۶ کدام یک از کلمه‌های زیر، هم خانواده‌ی کلمه‌ی محبت است؟

- الف حباب ب مهتاب ج اُبّهت د حبیب

۷ جمله‌ی «پس به کار دوستان اندیشه کن» کدام یک از انواع جمله است؟

- الف خبری ب امری ج عاطفی د پرسشی

۸ در مصراع «ز فیضش خاکِ آدم، گشت گلشن» نهاد کدام است؟

- الف گشت ب گلشن ج خاک آدم د آدم

پاسخ سوالات درس اول

- ۱ پاسخ ۱
الف مرغزار ب بهر ج موزون د فضل
- ۲ پاسخ ۲
۱ درست ۲ نادرست ۳ نادرست ۴ درست
- ۳ پاسخ ۳
۱

کلمه	متضاد	مترادف
هوشیار	ناآگاه	آگاه
آزار	محبت	اذیت
هرگز	همیشه	هیچ وقت

۲ الف نهاد، خرد گزاره، تاب نور آن (خداوند) را ندارد.

ب نهاد، شخصی که سیلی خورده بود گزاره، لغزید و در برکه‌ی آب افتاد.

۳ خرد: عقل، فهم، دانش برکه: جویبار، آبگیر، رود

۴ الف قفلت، غفلت ب هک، حک ج سحرا، صحرا

۵ دانش آموز با توجه به دانش خود، و با رعایت قواعد نگارشی می‌تواند جملات دلخواه را بنویسد.

۶ الف به نام خداوندی که به جان انسان، اندیشیدن را یاد داد و به وسیله‌ی روشنایی درون، دل را روشن کرد.

ب دوباره صدای آواز پرندگان نالان به آسمان رسید.

۷ حرکت باد بهاری، آواز آهنگین پرندگان، بوی دل‌انگیز لاله‌زارها

- ۴ پاسخ ۴
۱ گزینه‌ی الف ۲ گزینه‌ی الف ۳ گزینه‌ی ج ۴ گزینه‌ی ب
- ۵ گزینه‌ی ج ۶ گزینه‌ی د ۷ گزینه‌ی ب ۸ گزینه‌ی ج

فارسی ششم. ماجرهای من و درسام